

M. O. MUZEUM KÖNYVTÁRI
Naplókönyvtári
Névodéknapja
1912. évi 1358. sz.
10081

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

III. Évfolyam.

Ujvidék, 1912. január 4. csütörtök

1. szám. — 95

A politikai ujév Ujvidéken.

Az ujvidéki nemzeti munkapárt az ujév alkalmából hagyományos szokás szerint küldöttségileg tisztelgett *Matkovits* Béla főispán és dr. *Szlezák* Lajos országgyűlési képviselő előtt, sőt ezuttal dr. *Demetrovics* Vladimir polgármester előtt is megjelent, mert a polgármestert mint a város első tisztviselőjét szintén belevonta, egész helyesen, a párt vezéreinek csoportjába. Ez az ujévi tisztelgés még talán bensőbb, melegebb és impozansabb volt, mint a múlt évi, mert nemcsak a párt végrehajtó bizottsága vett abban részt majdnem teljes számmal, hanem csatlakozott a küldöttséghez a párt számos tagja, úgy hogy a küldöttségben résztvettek szinte szokatlan nagy száma az üdvözlésnek nemcsak nagyobb ünnepléységet, hanem nagyobb bensőbbiséget is kölcsönzött. A szónokok üdvözlő és a pártvezérek lelkes szavai élénk visszhangra találtak és fényes bizonyítékai a párt összetartásának és nagyságának. Az üdvözléseknek különös melegséget adott az a körülmény, hogy a szónokok legnagyobb részben visszapillantást vetve a múlt év politikai és közéleti küzdelmeire, a pártvezéreknek ezen küzdelmekben való vezető szereplését kidomborították és rámutattak a párt és vezetői közötti teljes és tökéletes egyetértésre, amelyet a pártvezérek nyilatkozatai mindenben megerősítettek. A küldöttség az „Erzsébet“ szálló kávéházában ujév napján délelőtt fél 11-kor gyülekezett össze és elsősorban dr. *Szlezák* Lajos országgyűlési képviselő lakására vonult. A jelenlevők oly számosan voltak, hogy országgyűlési képviselőnek fogadó szobájában alig tudtak elhelyezkedni. Az üdvözlő beszédet dr. *Mayer* Oszkár, lapunk felelős szerkesztője mondotta, rövid visszapillantást vetve a lefolyt év közéleti eseményeire és eme eseményeket vonatkozásba hozva az ünneplő képviselő személyével; különösen hangsúlyozta a pártnak képviselőjéhez való törhetetlen ragaszkodását. Dr. *Szlezák* Lajos orsz. képviselő az üdvözlésre válaszolva hangsúlyozta, hogy őt, különösen most, amikor a közelmúltban ellenfeleink részéről annyi méltatlan és igaztalan támadásban részesült, a párt ragaszkodása melyen meghatotta és hogy a párt eme ragaszkodásából új erőt merít a párt érdekében folytatandó további küzdelmekre. Rendkívül hatásos és a szónok fényes tehetségeit eláruló, élénk lelkesedéssel és éljenzéssel fogadott beszédében politikájának helyességét mindenkit meggyőző módon bizonyította be. A képviselő beszédét követő és szűnni nem akaró éljenzés legnagyobb bizonyítéka annak, hogy mennyire visszhangot tudott adni a párt érzelmeinek és vele való közös gondolkodásának.

Innen a küldöttség dr. *Demetrovics* Vladimir polgármesterhez vonult, ahol dr. *Kassowitz* Ármán, a párt ügyvezető elnöke volt az ünnepi szónok, aki már a tőle megszokott nemes lendülettel előadott és szép gondola-

tokban bővelkedő beszédben polgármesterünknek a múlt évben a törvényhatósági élet terén kifejtett működésére pillantván vissza, rámutatott arra, hogy polgármesterünk a város javára irányuló céltudatos és átfontolt működéséért az elismerés zászlaját nemcsak a párt hajtja meg, hanem a város minden objektív és igazságosan gondolkozó polgára. A szónok szavait követő lelkes éljenzés után dr. *Demetrovics* Vladimir polgármester meghatva köszönte meg, hogy a párt közéleti tevékenységéért irányában is lerőta az elismerés adóját, formás és szónoki hévvel előadott, kerekded, szép beszédében rámutatott a törvényhatósági életben reá, mint a pártra várakozó nagy feladatokra, amelyek sikeres megoldása csak vállvetés és együttes munkával érhető el. Kérte a párt támogatását a jövőben is, kiemelve, hogy ez csak fokozza ambícióját és munkakedvét. A polgármester szavait élénk éljenzés és tetszés követte.

Innen a küldöttség *Matkovits* Béla főispánhoz vonult, akinek tágas fogadóteremt a megjelentek nagy száma egészen betöltötte és valójában csak eme tágas teremben láthattuk, hogy a párt tagjai milyen szokatlan nagy számban vettek részt mind a három helyen a küldöttségben. A főispán előtt *Grossinger* János pártelnök volt az ünnepi szónok. *Grossinger* Jánosról nem hallgathatjuk el, hogy beszéde az üdvözlő beszédek közt valójában az első helyet foglalja el, mert úgy a beszéd szónokilag korrekt formája, mint tartalombősége messze kitűnik az ünneplő beszédek megszokott sablonából, mely a szónok nemes hévtől áthatott előadásában oly frenetikus hatást keltett, hogy valójában percek multak el, míg főispánunk szóhoz jutott. *Matkovits* Béla főispán, kinek nagy szónoki képessége már ugyszólván közismert, nemes hévvel és igazi szónoki lendülettel előadott általános tetszést kiváltó beszédében meghatva köszönte meg a pártnak elnöke utján oly fényesen kifejezésre juttatott üdvözlést, visszapillantást vetett a lefolyt év közéleti eseményeire és benső örömmel konstátálta az általa alapított párt megzimosodását és ma már imponáló erejét. Találó szavakkal mutatott rá a jövő feladataira és hatásosan hangsúlyozta, hogy a párt küzdelmeiben mást, mint az elvek tiszta fegyverét, melyet ő mindig hangoztatott, nem ismert és a jövőben sem fog ismerni. Programként a becsületes, önzetlen munkát állította a párt tagjai elé és poetikus lendülettel befejezett beszédében a párt tagjaira jó kívánságait bensőségteljesen viszonozta.

Mint hogy a főispánnal még több küldöttség is tisztelni óhajtott, a párt tagjai, akiknek mindegyikéhez volt a főispánnak egy barátságos szava, egy szép és lélekemelő ünnepély benyomásával szétoszlottak.

Kiküldött tudósítók az üdvözlések lefolyásáról részletesen az alábbiakban számol be: Az Erzsébet szálloda kávéházában gyülekeztek a párt tagjai és nagy csoportban, mintegy ötven-hatvan párttag, *Grossinger* János

pártelnök vezetésével dr. *Szlezák* Lajos orsz. képviselő lakására indult, akinek fogadószobájában félkörben elhelyezkedvén, a párt részéről megbízott ünnepi szónok, dr. *Mayer* Oszkár, lapunk felelős szerkesztője a következő beszédet mondotta:

Nagyságos képviselő ur! Kedves barátunk! A nemzeti munkapárt engem bizott meg azzal, hogy az ujév alkalmából előttem jó kívánságainak tolmácsolója legyek. Ezen kitüntetést megbízásnak azt hiszem alig felelhetnék meg jobban, mint ha a lefolyt év közéleti eseményeit nagyra becsült személyeddal vonatkozásba hozom. Amidőn ezt teszem, mindenek előtt jóleső örömmel konstátálom, hogy az a szilárd kapocs, amely pártunk minden egyes tagját a te kiváló egyéniségedhez hozzáfűzi, az idők haladtával csak mind jobban megerősödött és megszilárdult, mert az idő vasfoga ezen kapocs láncszemeit kikezdeni nem tudta, sőt ellenkezőleg azt oly patnával vonta be, mely megvédte azt az annak meglazítására ellenfeleink részéről irányuló törekvéseiről. Ez a patina pártunknak irántad való őszinte nagyrabecsülése és igaz szeretete. A lefolyt idő ugyanis teljesen igazolta a pártállás foglalatának helyességét akkor, amidőn a képviselőválasztás alkalmával bizalmát benned összpontosította, mert teljesedésbe ment a párt azon óhaja, hogy olyan képviselője legyen, aki mindig együtt érez, együtt gondolkozik és együtt cselekszik pártjával, aki megválasztása után épp úgy a mienk marad, mint megválasztása előtt volt és aki ép ezért velünk együtt működik városunk boldogulásának és fejlődésének előmozdításában. Mert te mindig itt maradtál közöttünk, rendelkezésünkre bocsátván fényes tehetséged legjavát és szíved egész melegét. Az én szememben is azt hiszem a párt igazat ad nekem, ez a te legnagyobb érdemed.

A második nagy érdemed, hogy pártunk erejét, tekintélyét és domináló befolyását karöltve az összes illetékes tényezőkkel nagy tehetségeddel, lankadatlan buzgalommal és erős kezeddal belátható, vagy még inkább beláthatatlan időre megalapoztad és biztosítottad, amidőn a közélet nehéz harcaiból az országnak részét vettél ki magadnak.

És végül nagy érdemed, hisz valamennyit fel sem sorolhatnám, hogy minden városunk és polgárságunk köz vagy jogos magánérdekeit érintő ügyben befolyásodat, tehetségedet készségeddel sőt örömmel dobtad be a mérleg serpenyőjébe és hogy nem tekintve sem jobbra, sem balra, barátaid iránt még akkor is, ha ezáltal ellenfeleid irántad való gyűlöletét fokoztad is, az önzetlen barátságot megőrizted és barátaid jóindulatát fokozódottabb mértékben és tettekkel viszonoztad.

A párt szerencsekívánatait fejezem ki előttem az ujév alkalmából, amidőn a párt azon jó kívánságának adok kifejezést, hogy az Úristen téged, mint kedves családodat hazánk, városunk és polgártársaink javára sokaig éltesen.

A beszédet követő éljenzés és képviselőnk igazi melegségtől áthatott bensőségteljes üdvözlése után dr. *Szlezák* Lajos orsz. képviselő a következő nagyhatású beszéddel válaszolt:

Mélyen tisztelt uraim! Kedves Barátaim! Hálattal szívvel köszönöm meg üdvözlésüket, ragaszkodásuknak és bizalmuknak kifejezését, melyet t. szónokuk tolmácsolt előttem. E köszönetemet ezuttal egy beismeréssel kell megtoldanom, amennyiben be kell vallanom, hogy ez alkalommal különösen jól esett szeretetüknek megnyilatkozása, a midőn

politikai ellenfeleim, kiket harcmódoruk és nyilatkozataik után ellenségeinknek kell tekintenünk, a legutóbbi törvényhatósági választásoknál elszenvedett megsemmisítő kudarcuk feletti tehetetlen dühöngésükben pártlapjuk után nyíltan a személyes gyűlöletet hirdetik ellenem.

Hogy a helybeli Justhpárt, politikai csődjé után, céget változtatva városi polgári párt elnevezése alatt torzszülött programjával együtt rövidesen el fog tűnni a föld színéről, az előrelátható volt; de hogy bukása után minden szemérmét és józanságot levetve magáról, a jövőre nézve minden program és elv nélkül, nyíltan a személyes gyűlöletet, a bosszút hirdesse ki összekötő kapcsol, létezésének és működésének céljál, ez igazán példátlan eset és erkölcsi érdekeinek birtokában levő ember csak szánalmat érezhet az emberi agynak és érzelmeinek ilyen elfajulása iránt.

Hát t. uraim, engem egyénileg teljesen hidegen hagy az ő lihegő bosszuvágyuk és gyűlöletük.

Ha lenne bennem caesari hajlam, az ő fenyegetődzésükre egy másik római zsarnoknak igéivel felelnék: oderint, dum metuant! Am gyűlöljenek, csak féljenek.

De a kik engem ismernek, tudják, hogy soha nem volt más vágyam, mint azokat az eszméket, melyeknek győzelmére másokkal szövetkeztem, barátaimmal és elvtársaimmal egyetértve a legerélyesebben bár, de soha alantjáró szenvedélyekkel, soha személyes üldözésekkel és ártani vágyással, hanem mindig tiszta fegyverekkel híven szolgálni.

Itt, az Önök körében, a kik szándékaimat és elveimet a taktika terén is közvetlenül ismerik, merem felemelt fővel kijelenteni, hogy soha a jogtalan üldözés, a személyes bosszú és gyűlölet politikáját nem követtem!

És ezért teljesen céltévesztett ellenfeleimnek gyűlöletet hirdetésem.

Kelthet ez bennem igen sokféle érzést, csak azt az egyet nem, melyet kelteni talán akart; mert nem kelthet bennem egy pillanatra sem félelmet, vagy tévórást a tekintetben, hogy azokat a köteleességeket, melyeket az Önök feletre megtszélő bizalma reám rótt, ezentul is, épen úgy, mint a multban, a magam tehetsége, a magam ereje, és a saját magam felfogása szerint törhetlen energiával teljesítenem kell.

Igaz t. uraim, hogy nekem e tekintetben az a felfogásom, hogy csak az a párt lehet erős, mely kizárólag önmagára támaszkodik.

Hiszen nagyon értenék én is ahhoz és tudom nagyon én is annak módját, mint lehet az ellenfél kegyeit megnyerni. De nem értem és nem tudom mint lehessen ezt a saját pártom iránti kötelességeim megszégése nélkül megtenni; mert én azt állítom, hogy minden gyengeség, kedvezés és meghátrálás az ellenfél javára, — vesztéséget és vereséget jelent a saját pártomnak, mert rontja ennek közszellemét, rontja a bizalmat és rontja a fegyelmet, melyek nélkül pedig párt fenn nem állhat.

Hogy helyesen állítottam a tételt, hogy egy politikai párt csak akkor lehet existenciájában biztos, ha annak alapját önmagára képezi, ennek igazolására legyen szabad két példát felhozni. Egyet a mi körünkben, egyet az országos politikából.

Ma van épen egy esztendeje, hogy pártunk nagyrabecsült vezére, a főispán ur Ö Méltósága újví beszédében hangsúlyozta, hogy mennyire örvendetes volna, ha a pártunk keretén kívül álló értékes elemek hozzánk csatlakoznának. Mi valamennyien örömmel, de kételkedéssel vettük tudomásul a főispán ur Ö Méltóságának kétségtelesen a legjobb szándékából eredő nyilatkozatát, mert akkor még valamivel jobban ismertük eme értékes elemeket. És ime, most, hogy egy évnek letelte után egyetlen egyet sem üdvözölhetünk körünkben ama értékes elemek közül, a mi kétkedésünk igazoltnak látszik, mert az események beigazolták, hogy mindenütt, ahol ellenünk a legádázabb, a leggyűlöletesebb harc folyt, ezek az értékes elemek is ott voltak ellenfeleink táborában és soha, semmiben sem tagadták meg a közösséget amazokkal.

Mi pedig ő nélkülök is diadalról-diadalra haladva, a legutóbbi törvényhatósági választásoknál elsepertük a Justhpártot összes segédcsoportjaival együtt a közélet színteréről.

Es ebben a szellemben, ezzel a taktikával vezeti az országos párt ügyeit is, valamennyiünknek bölcs vezére: Khuen Hédevary gróf.

A harcot, az összeütközést soha sem keresve, a tisztességes béke elől soha ki nem térve, csakis a saját pártjára és igazára támaszkodva büszkén, önértésen és nyugalommal kész inkább most is a harcot felvenni, amidőn több mint egy fél évi meddő obstrukció után, a pártra nézve létkérdést képez a kibontakozás sikere, mint egy megalázódó alkudozást kezdeményezni.

A vezérének ez a nemes bizalma, önértete és határozottsága imponál és lelkesít és az egész párt elszántan és lelkesen néz minden további küzdelem elé, mert tudja, hogy megaláztatás, vereség nem érheti.

Azt hiszem t. uraim nekünk sincs okunk a helyi politika vezérékben eltérni ettől.

A módban, a módorban lehetünk és legyünk is mérsékeltek, nobilesek, fegyverzetünk tiszta és lovasias legyen, de a hol elvünk lényegéről van szó, ott kérelhetlen erélyvel, minden tranzigálás nélkül haladjunk a magunk után a magunk célja felé.

Igy — azt hiszem — ez az év is, melynek küszöbére ma léptünk, politikai sikerekben gazdag lesz.

De mivel mi nemcsak a politikának élünk, és még kevésbé a politikából, kívánom Önöknek és pártunk minden egyes tagjának, hogy magánéletében, hivatásában és családi körében a mai nappal egy boldog új évet kezdjen meg.

Innen a küldöttség az országgyűlési képviselővel együtt dr. Demetrovics Vladimir polgármestert kereste fel hivatalos helyiségében, ahol dr. Kassowitz Ármint az ünnepi szónok, aki sürű helyeslésekkel megszakított következő beszédét mondotta:

Nagyságos polgármester ur!

Tisztelt barátom!

Midőn ma másodizben köszönt ránk az újév, amióta pártunk, a nemzeti munkapárt uralomra jutott, szükségét éreztük annak, hogy kifejezést adjunk azon meleg érzelmeknek is, melyeket irántad táplálunk. Kedves köteleességet teljesítünk, midőn egész pártunk őszinte szerencsekívánatait tolmácsoljuk.

Az elmúlt két esztendő alatt alkalmunk volt nemcsak a törvényhatósági bizottság nyilvános ülésein, de még inkább a számos szűkebb körű bizottságokban és anketekben meggyőződni arról a fáradhatatlan tevékenységről, odaadó és lankadatlan munkakedvről és munkabírásról, melylyel egész időt városunk közügyének szentelted, de bizonyoságot szerezhetünk arról is, hogy a jelenlegi nagyfontosságú kérdések megoldása és nehéz problémák megfjtése mellett éber figyelmed városunk minden egyéb anyagi és erkölcsi érdekére is kiterjed, úgy hogy — ámbár pártunk megbízható hű tagjának mutatkoztál mindig — mégis nemcsak a mi, de joggal tarthatasz számot az egész polgárság haláljára és teljes elismerésére.

Tudjuk ugyan nagyon jól, hogy a beköszöntött új esztendő sem lesz a pihenés időszak, sőt ellenkezőleg, ha lehetséges, még több buzgalmat, még több odaadást és erőmegfjtést fog Nagyságodtól követelni, de légy róla meggyőződve, hogy fáradozásodat közismert szerénység dacára mindig kellő mértékben meg fogjuk becsülni és biztosíthatlak, hogy ránk és a mi lelkes támogatásunkra mindenkor számíthatasz.

Fogadd újból szívóbb fakadó meleg szerencsekívánatainkat az újév alkalmából. Isten éltesse Nagyságodat!

Dr. Demetrovics Vladimir polgármester az üdvözlésre a következő és lelkes éljenzéssel kísért beszéddel felelt:

Nagyságos Elnök Ur!

Mélyen tisztelt Uraim!

Ezen kifjtetés, a melyben az ujvidéki munkapárt engem, mint e város polgármesterét a mai napon részeltet, reám nézve felette megtszélő és lekötelező és őszintén megvallom, nagy örömmre szolgál, mert e párt, a melyhez nekem is szerencsém van tartozni, nem csak politikai életétintézi városunknak hanem a törvényhatósági bizottságnak is nagy többségét képezvén, intézi városunk ügyeit. E párt kezében van letéve városunk sorsa, s azért

én ezen megtszéltetésben egyuttal városunk közönségének bizalmát is látom, a mi engem megnyugtat az iránt, hogy kötelességeim teljesítésében eddig is helyes uton jártam s helyes uton járok. Egész életemet e városnak szenteltem; e város gondoskodott, gondoskodik s gondoskodni fog a jövőben is rólam és családomról; azért biztosítom Önöket, hogy nemcsak kötelességszerűen, hanem ambícióval, szeretettel és odaadással teszek meg mindent, a mi városunk javára, haladására szolgál.

Hogy azonban munkám, tövekvésem eredményes is lehessen, első sorban pártunk és a törvényhatósági bizottság szives támogatására van szükségem; azért ez alkalommal is tiszteletteljesen kérem, hogy nehéz feladataimban támogatni kegyeskedjenek annál is inkább, mivel megvagyok győződve, hogy pártunk minden egyes tagja városunk sorsát, városunk javát szíven hordja.

Nekünk jutott a szerencse, hogy városunk legnagyobb intézményeit létesítsük, hogy annak életkérdéseit megoldjuk; azért ragadjuk meg az alkalmat és válllvetve, egyetértve s együttérezve tegyünk meg mindent, hogy városunkat hazánk első városai sorába, sőt azok fölé emeljük!

A midőn biztosítom a nemzeti munkapártot, hogy igaz és lelkes híve vagyok s azt mindenkor a legnagyobb készséggel támogatni fogom, kérem hogy ezen szives és kifjtető figyelmőkért fogadják őszinte, hálás köszönetemet.

Pártunk működésére Isten áldását kérve, a párt minden egyes tagjának és is szívem mélyéből boldog új évet kívánok!

A küldöttség végül Matkovits Béla főispánt kereste fel, akinek tágas fogadótermében elhelyezkedve előtérbe lépett Grossinger János pártelnök, aki mélyenjáró gondolatokat tartalmazó és nagy hatást felidézö következő üdvözlö beszédét tartotta:

Méltóságos főispán ur!

Egy új esztendő küszöbén, nekem jutott a szerencse, hogy Méltóságodnak tolmácsoljam pártunk és annak minden egyes tagja által átérzett érzelmeket és óhajtott szerencsekívánatokat.

Ösrégi szokás az, hogy egy új esztendő kezdetén az egymáshoz közelállók a letűnt év eseményeit egymás irányában mérlegelik és a jövő bizonytalanságával szemben megújítják az együttműködés legerősebb kapcsát, azt a barátságot, melyből erő és remény fakad a jövő küzdelmek megvívására. Egy bölcs szokás az, hogy a midőn az események szakadatlan sorában határpontokat jelölünk ki, a honnan visszatekintünk a multra, a multban végzett alkotásainkra, hogy ezekből reményt és új erőt merítsünk és ezeken okulva egyszerűsmind levonjuk következtetésünket a jövőre nézve.

A mult esztendő pártunk életében egy olyan fontos időt jelentett, hogy nem mulaszt-hatom el a mai alkalmat hogy arra rövidesen vissza ne tekintsek, és fel ne soroljam ama mozzanatokat, a melyek együttműködésre tömörítettek bennünket Méltóságod lelkes és odaadó vezetése alatt.

Az országos nagy politikában ellenfeleink újból felvették a technikázás veszedelmes és országos érdekeinket veszélyeztetö fegyverét, ok és indok nélkül és eme csupán a védelemre szánt eszközt könnyelműen támadásra használván fel több mint egy sebet ejtettek a haza gazdasági életén és minden jó hazafi lelkében felidéztek azt a történelem által megörögzített tényt, a midőn a lengyel haza, a vető joggal való visszaélés folytán lett idegen hatalmasságok martalékává.

Országszerte megszólalt a közvélemény és felemelt tiltó szavait.

Nekünk is részünk volt ebben az obstruktiót elítelő küzdelemben Méltóságod bölcs vezetése alatt.

Városi közéletünk is küzdelmes volt a mult esztendőben, de a küzdelemből győzedelmesen hoztuk vissza pártunk zászlaját, a midőn az egész vonalon diadalt arattunk, Főlölesgesnek tartom felemlíteni azt, hogy Méltóságod conciliáns egyénisége mennyire megkönnyebbitette nekünk a harcot de felemlíteni tartozom azt, hogy milyen őszinte és lélek emelő volt az az öröm, a melyben

Méltóságod velünk osztozkodtál és a mely, fényes tanbizonyosága annak, hogy veled egy szív egy lélek vagyunk és leszünk. Különösen hangsúlyozdónak tartom, hogy értékes egyéniségedet megannyiszor latba vetetted a midőn városunk fejlődéséről és boldogulásáról volt szó, mert tudja városunk egész polgársága, hogy fáradhatatlanul működél közre ama nagy gazdasági kérdések megvalósításán, a melyek elsősorú, fontoságnak reánk és városunk jövőjére nézve.

Ilt elég a dunai hid és a vízvezeték kérdésénél kifejtett tevékenységedre utalnom, a melynek áldáshozó eredménye már most is nyomot hagy, mert ezen fontos ügyek már már a megvalósulás közvetlen stádiumába jutottak *általad*.

Hogy városunk minden egyes polgárának jogos érdekét mennyire szíveden viselted, annak bizonyítéka az, hogy tekintélyes befolyásodnak köszönhető — a tisztviselői lakbér kérdés kelevőz és előnyös megoldása, valamint a mi iparosainknak állami munkában való részesítésének kieszközölése. Főlemelt fővel tekinthetünk tehát vissza a multa, büszkélkedhetünk önzetlen és odaadó működéseddél és meglehetünk nyugtatva az iránt, hogy elveink győzedelme a te vezetésed alatt a jövőben is biztosítva leend, sőt megvagyunk győződve arról is, hogy előbb-utóbb ellenfeleink higgadtabb — komolyabb része meg fogja hajtani előtted az elismerés zászlaját — belátván, hogy működésedben városunk és annak polgárai iránti szeretet és jó indulat vezérelt.

Fogadd tehát fáradságod és működésedért hálás köszönetnek és alkalomkor és légy meggyőződve hogy pártunk szeretettel és ragaszkodással viseltetik irántad és hogy ez több egy conventionális kijelentésnél, hanem szívéből eredő óhaj és szeretetteljes kívánság, hogy a jó Isten Méltóságodat hazánk, városunk és pártunk javára még sokáig éltesse.

Matkovits Béla főispán az öt láthatólag is megható lendületes beszédre és az ezt követő a párt tagjai által spontán rendezett ünneplésre a következő nagy szónoki és bensőséges lendülettel előadott, mindvégig élénk tetszéssel találkozó, hatásos beszéddel felelt:

Igen tisztelt Uraim!

Valahányszor a nemzeti munkapártot illetve e párt tagjait látom magam körül, az igaz öröm érzete tölti be lelkemet. Mert ez a párt az, Önök, igen tisztelt Uraim azok, kikre én kormányzati ténykedésemet bázisoztam, midőn elfoglaltam jelen állásomat és Önök azok, kik azóta is állandóan és hűségesen kitarva mellettem, megkönnyítették nekem különben néha nehéz helyzetemet.

Azért örül a lelkem Önöket látva, mert egy *egységes, hűséges hadsereget* vélek látni Önökben, mely hadsereg, ha csatába viszik, bátran és dicsően tud harcolni s ha kell, kész megsemmisülni, de meg nem hátrál soha!

Ez a hadsereg mindig bátran küzdött és fényes diadalainak számát ismét szaporította a lefolyt esztendőben is.

És — bármennyire fájjanak is némelyeknek e párt diadalai — örömmel és büszkén kell konstataínom, a miben egyetért velem az eseményeket józanul szemlélő és bíráló, minden elfogulatlan ember, hogy bár adott esetekben *szokatlanul éles*, de mindig ragyogóan tiszta fegyverekkel küzdött e párt, még akkor is, amidőn *nemtelen fegyverekkel nemtelen küzdelemre* provokáltatt. s e fegyverek megválasztásában teljes szolidaritásban áll egymáshoz e párt minden tagja.

S nagy örömmre szolgál, nekem is, hogy e párt, melynek bölcsőjét én ringattam, teljesen intencióim szerint járt és jár el, amidőn fegyvereit tisztán, mocsoktalanul tartja, mert e pártból én voltam az *első*, ki már beiktatásomkor adott programomban hangsúlyoztam, hogy *tisztelni fogom bármely, az enyémmel ellentétes párt meggyőződését és elveit is mindaddig, míg fegyverei olyan tiszták és mocsoktalanok lesznek, mint az anyémek*.

Nemrég, sajnos, egy párt verődött itt össze, amely kisajátította magának a Justh-párt összes *be nem váltott, hang-*

zatos többé kevésbé *kopott* ígéreteit és *oly eszközökkel* próbált szerencsét, a melyektől — meg vagyok győződve — a Justh párti józan és komolyan gondolkozók is *idegenkedéssel fordulnak el. Ez a harcmodor, mellyel ez az új párt próbálkozott, lehetetlenné teszi, hogy e pártot, mint méltó ellenfelet* tekintsük. Ily meg nem engedett eszközökkel, csupán személyek ellen, s: mélyek érdekében viaskodó pártnak itt *nincs* létjogosultsága s ép ezért e pártot, mint komoly ellenfelet itt el nem ismerhetjük és az ellen a legteljesebb erővel és összetartással küzdenünk kell továbbra és annál inkább, mert saját elveinket elorozni nem engedhetjük és magunknál, kik tiszta szívből, önzetlenül teljes erőnkől e város jólétén munkálkodunk, „*polgáribb*”, és „*városibb*” pártot el nem ismerhetünk. Azok az általam nagyrabecsült, komolyan gondolkozó ellenzéki urak pedig, akik ugyancsak e város jólétén kívánnak munkálkodni, céltalanul cselekednek, ha egy hamisjelszavakkal és nemtelen fegyverekkel küzdő pártban tömörülnek, mert improduktív munkát végeznek s ezáltal csak a mi becsületes munkánkat nehezítik, holott értékes erőiket *itt mivélünk*, a a közös cél érdekében sokkal helyesebben érvényesíthetnék. Mi *szívesen látunk mindenkil*, ki az általunk inaugurált és folytatott tisztességes nemzeti munkát támogatni és ez által édes magyar hazánknak önzetlen szolgálatokat tenni kíván.

És ezzel talán, midőn azt mondom, hogy *tisztességes nemzeti munka*, meg adtam a jelen új esztendő programját is.

Igen Uraim! *Dolgozni akarunk!* Nem jelszavakkal, hanem becsületes munkával hazánk és e város érdekében, mert ezt kívánja tőlünk e város közönsége, ez az intentiója az általam képviselt jelen kormányzatnak, s ezt követeli mindannyiunktól a lelkiismeret. S meg vagyok győződve, hogy ha e pártot, mely megerősödve és izmosodva lépi át az új év küszöbét, továbbra is a hazaszeretet és nemes kötelességérzés fogja összetartani, ez az esztendő is dicsőséggel fog zárulni.

A mi az én személyemet illeti, abból a meg nem érdemelt jóindulatú ragaszkodásból, a melyet az önök részéről állandóan élvezni *szerecsés voltam*, s a melyet, igen tisztelt Elnökük, kedves jó barátom, ez alkalommal is oly meleg szívemhez szóló, szavakkal volt *kegyes* tolmácsolni, — újabb munkakedvet, erőt és lelkesedést meríték a jövőndő nehéz küzdelmeihez; s legyenek meggyőződve, hogy mindaddig, míg e jóindulatot az önök részéről tapasztalni fogom, — *soha el nem kedvetlenedve* kész örömmel, teljes lelkesedéssel fogom törvényhatóságomat — a nemzeti munka tiszta, egyenes ösvényén, békés konziliáns politikával, de csekély tehetőségemtől telő erőteljes kezekkel a *jölét, a kölcsönös megértés, s ideális előrehaladás* réve felé kormányozni.

Fogadják igen tisztelt Uraim hálás köszönetemet szíves megemlékezésükért, melyet az ujvidéki nemzeti munkapártunk teljes szívemmel viszonzok *kívánva a párt minden egyes tagjának igen boldog új esztendőt*.

HIREK.

Ujévi köszöntések főispánunknál. Az újév alkalmából Matkovits Béla főispán előtt küldöttségileg fejezték ki szerencsekívánataikat a városi tanács Dr. Demetrovits Vladimir polgármester vezetése alatt, a kir. törvényszék Csarsch Dezső törvényszéki elnök vezetésével, a kir. ügyészség Konyovics György dr. kir. ügyész vezetésével, a határrendőrség, vasut, foyammernökség, egyházak, polgári iskola, kereskedelmi iskola, erdőhivatal, „Ujvidéki Dalárda” (Szabó Imre elnök vezetésével,) közjegyzők, hadastyánegylet stb.

Közgyűlés. Ujvidék sz. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hó 4-én csütörtökön d. u. 4 órakor tartja ezidén első

rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgysorozatából kiemeljük a város szabályozási terv és építési szabályrendelet, a vízvezeték és csatornázási tervet, a tanítók fizetés felemelése tekintetében tett tanácsi előterjesztéseket. E közgyűlésen fognak a bizottságok is megalakítani. A közgyűlés tárgysorozata 27 pontból áll.

Hírek a függetlenségi párt köréből. A függetlenségi párt belső szervezetében jelentékeny változások állottak be. Dr. Lusztig Nándor elnök tisztéről lemondott ugyan, de a párt kérésére úgy halljuk, ideiglenesen újra elvállalta az elnökséget. Mayer József, a párt titkára ezen állásáról lemondott és egyben kilépett a helybeli függetlenségi pártból hálomás szerint azért, mert a polgári pártszervezet feloszlott, és ő mint a polgári párt jelöltje választatván meg, választóit nem akarta dezavualni azzal, hogy hozzájárul a polgári párti szervezet megszüntetéséhez.

Nemeslelkű adomány. A „Wagner testvérek” cég naptármegváltás címén 25 korona adományt nyújtott az „I. Ujvidéki Nőegylet” nek, amelyről az egylet elnöksége ezuton mond köszönetet.

Előadás Tripoliszról. A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet” ujvidéki osztálya a most aktuális Tripoliszról vasárnap január 7-én délután 5 órakor a főgimnázium dísztermében vetített képekkel előadást rendez. Az előadást Dr. Piukovich Sándor titkár tartja.

Uj anyakönyvvezető. Profuma Róbert tanácsnok helyett az anyakönyvi teendőket ellátásával Dr. Belohorszky Adolf városi aljegyző bizatott meg.

Opera premiére a szerb nemzeti színházban. A szerb nemzeti színházban a napokban újra színre került Báics Izidor helybeli zenetanár egy felvonásos operája, melynek címe „Ivó fejedelem”. Az opera már a belgrádi nemzeti színházban is színre került és osztatlan tetszést aratott. Meséje a török uralom idejében játszik, drámai mozzanatokban gazdag, és megenyészítésre kiválóan alkalmas. Báics Izidor kitűnő zenét irt a szöveghez, dallamain a szláv jelleg végigvonul. Zenéje mindvégig érdekes és lebilincselő és határozottan egy nagynevű tehetség munkája. A hangszerelés eisőrangú és a dallamok minden szépségét érvényre emeli. Báicsnak óriási sikere volt. Az előadást az igazgató művészpár. Szávics és neje vezették, mellettük még Krancsevics szép énekét említtük meg. Az operát a szerb maga dirigálta. Ugy halljuk, hogy Mészáros Imre, a magy. kir. Operaház igazgatója is érdeklődött már a dalmíránt,

Kaszinói közgyűlés. Az „Ujvidéki Magyar Kaszinó” ezidei közgyűlését vasárnap folyó hó 7-én délután 3 órakor tartja. Az elnökség ezuton is kéri a tagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg, hogy így a határozatképesség biztosítva legyen.

A Dunavíz használhatósága. A belügyminiszterium hivatalosan értesítette a városi tanácsot, hogy az országot teljesen kolera mentesnek nyilvánította, ennek folytán a hajó és vasut vizsgálati állomásait beszüntette, és a járványorvosokat ebbeli teendőiktől felmentette. Jég a Dunából hozatható, de előzetes rendőri engedélyezés után. A kolera a Balkán államokban is teljesen megszűnt, sőt Olaszország is Szicília néhány szorvágnyos eseteit kivéve teljesen kolera mentes.

Szilveszterestély. Az „Ujvidéki Dalárda” mint minden évben úgy ezúttal is méltó módon ünnepelte meg Szilveszter napját. A Kovács szálló nagy vidágothérmé megtelt, az estély pedig maga úgy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült. A hangverseny műsora minden tekintetben ügyes volt és a közönség igényeit a legteljesebb mértékben kielégítette. Először is Arany Jánosnak egy zenei szerzeményét, a humoros „Noé örömet” adta elő az énekar Hollós Lipót karnagy vezetésével. *Dzubyay* István és *Szedlackek* Tidike sikerült duettet, a „Házitűznéző”-t mutatták be a közön-

ség nagy tetszése mellett. A Koch-féle vig oratorium „A keztyű” szintén hatást keltett. A sósószerepekben Schubert Márton, Dr. Wagner Károly, Dzubay István, és Wolf Lajos tűntek ki. Dr. Kardos László és Gyenizse Károly humoros szerepeiket tréfás kettősük szerepeiket kitűnően töltötték be. Most következett az est fénypontja „Offenbach fülbemászó zenéjü operettejének” a „Fortunió dalá” nak bemutatása. Az előadás, tekintve a nehezebb zene-parthiekat, nagy gondot igényel és a szereplők dicséretére legyen mondva a beléjük helyezett, bizalomnak megfeleltek és kiérdemelték ezáltal a legőszintébb tetszésnyilvánításokat. A két főénekes szerep Klees Mina úrleány és Schubert Márton kezébe volt letéve. Klees Mina csengő sopranja Laura-Babette kettős szerepében ügyesen érvényesült. Hangjának remek színezési és árnyalási képessége alakításának előnyére vált. Bálint íródeákat Schubert Márton adta, akinek kitűnő tenorja ezuttal sem tévesztett hatást. Technikai nehézségeket igénylő énekes szerepében nagyon rászólgált az elismerésre. Az agyafurt Frike komikus szerepében Dr. Kardos László felülmulhatatlan alakítást nyújtott. Az íródeák többi szerepében Dzubay István, Dr. Piukovich Sándor és Hegedűs Antal szintén a legügyesebbet nyújtották. Fortunió prózaszerepében sikeresen alakított Szabó József. A nagy tetszéssel fogadott operett előadása után a kar a Haj, száj, szerű című Lányi-féle szerzeményt énekelte, majd következett a tombola és a kora reggeli órákig tartó tánc. A fáradhatlan elnökséget, élén Szabó Imre tv. bíróval, a legnagyobb elismerés illeti.

Irodai munkálatokban

jártas gyakornok azonnali belépésre kerestetik.

Dreher Antal
sörraktára.

2—3

Kiadó lakás.

A Főtéren Wagner palotában az I. emeleten egy csinosan berendezett külön bejáratú szoba egy vagy két személy részére azonnal kiadó.
1—3

Van szerencsénk tudomásul adni, hogy

az Anker

élet- és járadék-biztosító-társaság
Bácsmegeyi főügynökségét
átvettük.

Az Anker több mint öt évtized alatt kiterjedt üzleti körében a népesség minden rétegében barátokat és jóakarókat tudott magának szerezni. Ezen tény legvilágosabb kifejezést nyer abban, hogy a társaság 1909. év végén 87,825 kötvénnyel 572.938,766 korona biztosított tőkéből és 1.311,979 K életjáradékból álló biztosítási állományra mutathatót rá és „Anker”-kötvények alapján több mint 380 millió koronát fizetett ki.

Ezen örvendetes fejlődéshez hozzájárult:

a társaság kiváló vagyoni helyzete (összes vagyon 1909. év végén több mint 185 millió korona),

célszerű, a modern követelményekhez alkalmazkodó biztosítási módok, az

a biztosítottaknak a társaság nyereségében való széleskörű részesítése (az 1909. évben a biztosítottak részére a társasági nyereségből körülbelül 2.000.000 K utaltatott ki készpénzben, illetőleg helyeztetett tartalékba) és nem utolsó helyen

Előnyös, világos biztosítási feltételek.

Ujvidéki Népbank
részvénytársaság.

11—24

Ujvidék város legjobban ajánlható cégei.

Fehérneműjét

csakis

Scheer Fülöpnél
szerezze be.

A Bresslauer-féle női divat-szalonn

december hó 1-től kezdve

Kossuth Lajos-u. 29. sz. házba költözik.

(Kuborczy-cukrázda épület)

!! Számos érdemmel kitüntetve !!

Balasics András :: elsőrangú ::
divat úri-szabó.

Ujvidék, Duna-utca 11. szám.

ELISZEK FANNY

DIVATTERME

Ujvidék, Jenő herceg-utca 2.

Divatáruház.

Divatáruház.

Löwy Mátyás és Társa

Ujvidék, Ferencz József-tér 4. sz.

Ifj. Schomann János

sírkőraktára

Ujvidék.

Stojkovits és Babits

szerb és montenegrói kir. udvari fényképészek

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca.

Alapítva 1860.

Telefon 99. sz.

KRAUSZ DÁVID

URI SZABÓ

UJVIDÉK, FERENCZ JÓZSEF-TÉR 2.

Kizárólag angol és francia keimek dús választéka.

Ürmös kedvelőinek. A bortörvénynek megfelelően készült valódi karlócai ürmös kapható Wachtl Imre kádármesternél (Petőfi utca 5) még pedig Ujvidéken l. és fél literes üvegekben vagy pedig 50 litertől felfelé Karlócáról szállítsa. Az ürmös jó minőségéről eladó annál is inkább kezeskedik, mivel valódi karlócai, burgundi vörös borból készült. Az árak mérsékeltek.

SINGER JÓZSEF

Montenegro kir. fényképész

UJVIDÉK, DUNA-UTCA 9. SZÁM.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás

Párisi nagy áruház

UJVIDÉK, II. Rákóczi Ferencz-út 13

Kiadó!

REGÉNYI ISTVÁN

Dé magyarországi
:: legrégebbi ::
és legolcsóbb

= ékszer és órák üzlete. =

A GROSSINGER-féle

Lili créme a legszebb bőrszépítő és bőrfinomító készítmény

Dr. Lehmann-féle szappan nagyon kedvelt pipere-cikk.

Horosko István

= kárpitos és diszítő-mester =

Ujvidék, Buza-téz 18. szám.

SINGER Co.

VARRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
UJVIDÉK- KOSSUTH LAJOS-UTCA 46—48.
A 66. számú varrógép a legszebb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék.

Kiadó!

Telefon 272.

Telefon 272.

Rosenbaum Simon

UJVIDÉK, (Limán).

Szerszámfa, tűzifa és szén telepe.

GROSZ
ÉS
KRAUSZ

BUTOR- ÉS SZÖNYEG-
:: NAGYÁRUHÁZA ::

UJVIDÉK.

TELEFON 24. SZ

Kiadó!

Láng János :: sörcsarnoka ::
elsőrangú konyha

UJVIDÉK, II. RÁKÓCZI FERENCZ-ÚT 4. SZ.

DROGERIA

A VÖRÖS KRESZT-HEZ.

KLEIN OSZKÁR

UJVIDÉK, KOSSUTH LAJOS-UTCA.

Kiadó!